

MOŁDAWIA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Typ państwa	Republika o ustroju parlamentarnym
Powierzchnia	33,8 tys.km ²
Ludność	3,4 mln
Stolica	Kiszyniów (0,7 mln)
Waluta	lej, równy 100 bani
Język urzędowy	rumuński (lokalnie rosyjski, ukraiński)
Strefa czasowa	UTC +2 – zima, UTC +3 – lato
Religia dominująca	prawosławie

POLITYKA GOSPODARCZA

Republika Mołdawii jest członkiem WTO i międzynarodowych organizacji regionalnych: Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP), GUAM (Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan, Mołdawia), BSEC (Organizacji Czarnomorskiej Współpracy Gospodarczej).

Od 1992r. jest członkiem MFW; przystąpiła do Strefy Wolnego Handlu Europy Południowo – Wschodniej CEFTA, podpisując Porozumienie CEFTA w 2006 roku. Wcześniej podpisała dwustronne umowy o wolnym handlu z krajami CEFTA.

Z krajami WNP Mołdawia ma zawarte dwustronne umowy o wolnym handlu, na podstawie których w handlu wzajemnym nie są pobierane cła (z pewnymi wyjątkami).

Mołdawia ma status kraju rozwijającego się, jest beneficjentem systemu UE ogólnych preferencji celnych (GSP). Od 2006 r. eksport towarów z Mołdawii do krajów UE odbywa się w oparciu o system „GSP plus”. Od 1.03.2008r. Komisja Europejska wdrożyła w odniesieniu do Mołdawii Autonomiczne Preferencje Handlowe (ATP).

12 grudnia 2011 r. Komisja Europejska ogłosiła rozpoczęcie negocjacji w sprawie pogłębionych i całościowych stref wolnego handlu (DCFTA) z Gruzją i Mołdawią. Otwarcie rozmów było jednym z głównych priorytetów Ministerstwa Gospodarki realizowanych podczas przewodnictwa Polski w Radzie UE. Negocjacje zakończyły się w roku 2013 parafowaniem przez Mołdawię umowy stowarzyszeniowej. Wejście w życie umowy sprzyjać będzie rozwojowi wzajemnych obrotów handlowych.

W Mołdawii następuje transformacja w kierunku gospodarki rynkowej. Rozwija się proces prywatyzacji. Wprowadzane są zmiany przepisów prawnych w handlu zagranicznym w kierunku liberalizacji.

SYTUACJA GOSPODARCZA

Od 2000r. Republika Mołdawii odnotowywała wzrost gospodarczy. W 2006r. nastąpił spadek dynamiki PKB oraz pogorszenie innych wskaźników gospodarczych spowodowane głównie problemami handlowymi w stosunkach ekonomicznych z głównym partnerem gospodarczym Mołdawii – Rosją. W rezultacie udział Rosji w eksporcie Mołdawii obniżył się z około 32% w 2005r. do 17% w 2006r. i 2007r.

W II półroczu 2007r. na wyniki gospodarcze negatywny wpływ miała największa od 60 lat susza. Spowodowała spadek produkcji rolnej o 1/5 oraz znaczny spadek produkcji w przemyśle spożywczym.

Na skutek zjawisk kryzysowych w 2009 roku nastąpiło pogorszenie sytuacji gospodarczej przejawiające się spadkiem PKB o 6,5%, produkcji przemysłowej o 22,2%, rolnej o prawie 10%, wzrostem deficytu budżetowego i znacznym spadkiem obrotów handlowych.

W 2010 roku sytuacja gospodarcza Mołdawii uległa poprawie. Odnotowano wzrost produkcji przemysłowej (+7%) , rolnej (+7,9%), oraz handlu zagranicznego. Nastąpiło zwiększenie konsumpcji oraz poprawa sytuacji w transporcie i budownictwie. Średnia płaca nominalna płaca w gospodarce narodowej wyniosła 182 EUR.

Te pozytywne tendencje obserwowane są również w roku bieżącym (wzrost PKB w I-szym półroczu o 7,5%, produkcji przemysłowej o 9,1%) i świadczą o rozpoczęciu procesu stopniowego wychodzenia z kryzysu gospodarczego.

W 2013 roku PKB Mołdawii wyniosło 7,9 mld USD

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne gospodarki

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PKB (dynamika w %)	104,0	103,0	107,2	93,5	106,9	106,4	99,2
Deficyt budżetowy (% PKB)	+0,5	+0,3	+0,7	9,0	5,4	2,3	b. d
Zadłużenie zagraniczne (%PKB)	68,5	69,5	71,0	20,0	18,6	22,2	27,6
Inflacja (w %)	14,1	12,5	12,7	0,4	8,1	7,8	4,1
Bezrobocie (w %)	7,3	4,9	4,8	6,2	6,5	6,2	5,6
Eksport (w mld USD)	1,1	1,3	1,6	1,3	1,58	2,22	2,16
Import (w mld USD)	2,7	3,7	4,9	3,3	3,85	5,19	5,21
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (mld USD) narastająco	1,3	1,7	2,4	2,6	2,8	3,1	3,4

Źródło: Państwowy Urząd Statystyczny Republiki Mołdowy

RAMY PRAWNO-TRAKTATOWE WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Z dniem akcesji Polski do UE polsko – mołdawską współpracę gospodarczą reguluje Układ o partnerstwie i współpracy między UE i Mołdawią z 1994r., rozszerzony na nowe państwa członkowskie UE. Porozumienie z UE dotyczące handlu tekstyliami obowiązuje od 1993r.

W dniu 7 września 2006 r. podpisana została nowa Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii o współpracy gospodarczej, której postanowienia nie kolidują z kompetencjami UE. Weszła w życie 24 maja 2007r.(2007/56/629MP).

Umowa stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania nowej Polsko – Mołdawskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej. I posiedzenie Komisji przeprowadzone zostało w Warszawie w dniu 11 czerwca 2008r. , II posiedzenie odbyło się 14 kwietnia 2011r. w Kiszyniowie, a III posiedzenie miało miejsce w Kiszyniowie, 3 grudnia 2012 roku.

W polsko – mołdawskich stosunkach gospodarczych obowiązuje szereg umów i porozumień, m.in. umowy międzyrządowe: o unikaniu podwójnego opodatkowania z 16.11.1994r. (1996/38/166Dz.U) i o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji z 16.11.1994r. (1995118/568Dz.U).

Wymiana handlowa z Polską (w mln USD)

	2008	2009	2010	2011	2012	2011-100%	2013* I-VII	2012 I-VII 100%
Obroty	314,3	159,5	205,5	275,7	290,1	105,4	185,7	150,3
Eksport	184,2	122,0	154,8	189,6	211,8	112,1	146,1	105,7
Import	130,1	37,5	50,7	86,1	78,3	90,8	39,6	44,6
Saldo	54,5	84,5	104,1	103,5	133,6		106,6	

Źródło: Wg danych GUS

* /dane wstępne

Po dużych spadkach obrotów w 2009 roku (o ponad 49%, w tym polskiego eksportu o prawie 44%), będących wynikiem zjawisk kryzysowych w gospodarce światowej, w latach 2010 - 2011 obserwowano ich stopniową odbudowę.

Według danych za 2012 r. obroty wyniosły 290,1 mln USD (wzrost o 5,4%), w tym polski eksport 211,8mln USD (wzrost o 12,1%), import 78,3 mln USD (spadek o 9,2%).

Polska zajmowała 9 miejsce w mołdawskim eksporcie z 2,9% udziałem w rynku i 7 pozycję w mołdawskim imporcie z udziałem 3,4%. Swoje towary na rynek mołdawski eksportowało ponad 1000 polskich firm.

Wg wstępnych szacunkowych danych za 7 miesięcy 2013 r., w porównaniu do analogicznego okresu roku 2012 widoczny jest wzrost eksportu (około 46%) do Mołdawii, oraz spadek importu (około 60%) z Mołdawii.

Największe pozycje towarowe w polskim eksporcie do Mołdawii w 2012 roku, który miał różnicowany charakter stanowiły:

- urządzenia mechaniczne i elektryczne do rejestracji i odbioru dźwięku (udział w eksporcie ogółem ponad 20%);
- materiały i wyroby włókiennicze (udział 13%);
- tworzywa sztuczne i wyroby z nich w tym kauczuk i wyroby z kauczuku (udział prawie 10%);

- produkty przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych w tym produkty farmaceutyczne, kosmetyki, środki czystości, farby i lakiery (udział prawie 9%);
- pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające i współdziałające urządzenia, głównie: części i akcesoria samochodowe, samochody osobowe i towarowe, ciągniki (udział prawie 9%);
- gotowe artykuły spożywcze w tym napoje bezalkoholowe, alkohol i ocet, tytoń (udział prawie 8 %).

Największe pozycje w imporcie z Mołdawii to:

- gotowe artykuły spożywcze w tym wina, soki owocowe, przetwory owocowo-warzywne, przetwory z mięsa, cukier i wyroby cukiernicze (udział ponad 38%);
- metale nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych w tym wyroby z żeliwa i stali (udział prawie 14%);
- produkty pochodzenia roślinnego w tym, owoce i orzechy jadalne, warzywa oraz bulwy jadalne (udział ponad 11%).

Spadki w polskim imporcie z Mołdawii wystąpiły w większości grup towarowych za wyjątkiem gotowych artykułów spożywczych (m.in. wina, soki, przetwory owocowo-warzywne, wyroby cukiernicze).

WSPÓŁPRACA INWESTYCYJNO-KAPITAŁOWA

W 2012 roku łączna wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Mołdawii liczona narastająco, przekroczyła 3 mld USD. Najwięksi inwestorzy to: Holandia, Rosja, Rumunia, Turcja, Włochy i Ukraina.

Obecnie w Mołdawii zarejestrowanych jest 57 przedsiębiorstw z kapitałem polskim. Największym z nich pozostaje KSC „Polski Cukier” S.A., która w branżę cukrowniczą wedle nieoficjalnych szacunków zainwestowała na rynku mołdawskim ok. 15 mln USD. Wartość kapitału zaangażowanego przez pozostałe przedsiębiorstwa wynosi ok. 500 tys. USD.

DOSTĘP DO RYNKU

Mołdawia, która jest członkiem WTO, prowadzi liberalną politykę handlu zagranicznego. W eksporcie i imporcie Mołdawii nie ma ograniczeń ilościowych. Stosuje się licencjonowanie eksportu i importu niektórych towarów. Zakaz importu dotyczy używanych samochodów, ograniczenia eksportu dotyczą złomu i odpadów metali kolorowych i żelaznych.

Mołdawia jest zainteresowana napływem inwestycji zagranicznych. W Mołdawii funkcjonują specjalne strefy ekonomiczne „Ekspo-Biznes-Kiszinen”, „Twardica”, „Ungheni” oraz parki produkcyjne „Wulkeneszt”, „Taraklija” i „Otaci-Biznes”.

Mołdawia korzysta z pomocy UE (realizacja Planu Działania UE - Mołdawia), która m.in. służy zbliżeniu mołdawskiego ustawodawstwa i instytucji do wymogów unijnych.

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU DWUSTRONNEJ WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Mołdawia objęta jest systemem finansowego wspierania polskiego eksportu ze środków budżetowych, co oznacza m.in. możliwość dofinansowania części kosztów uzyskania certyfikatu wyrobu, jak również realizacji branżowych projektów promocyjnych.

Szczegółowe informacje nt. zasad udzielania w/w wsparcia, znaleźć można pod adresem: <http://www.eksporter.gov.pl>

Istotnym instrumentem na rzecz rozwoju współpracy gospodarczej pomiędzy Polską i Mołdawią są cyklicznie przeprowadzane posiedzenia Polsko-Mołdawskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej.

I posiedzenie Komisji przeprowadzone zostało w Warszawie w dniu 11 czerwca 2008r.

W ramach posiedzenia podpisano Porozumienie o współpracy między Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości a Ministerstwem Gospodarki i Handlu Republiki Mołdawii.

II posiedzenie Komisji ds. Współpracy Gospodarczej odbyło się 14 kwietnia 2011 roku w Kiszyniowie. Strony, między innymi, opowiedziały się za intensyfikacją polsko-mołdawskiej współpracy inwestycyjnej zarówno poprzez wspieranie inicjatyw i projektów w tym zakresie, jak i w drodze wymiany doświadczeń i informacji dotyczących rozwiązań tworzących korzystne warunki dla inwestycji, w tym specjalnych stref ekonomicznych, parków i klastrów przemysłowych i innych. Dużo miejsca podczas obrad Komisji poświęcono także współpracy w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego.

W dniu 3 grudnia 2012 roku zostało przeprowadzone w Kiszyniowie III posiedzenie Polsko-Mołdawskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej.

Podczas obrad Komisji omówiono ważniejsze obszary będące przedmiotem polsko-mołdawskiej współpracy gospodarczej, w tym w zakresie handlu i inwestycji, sektorze rolnictwa, finansów i bankowości, transportu, ochronie środowiska, małej i średniej przedsiębiorczości, rozwoju regionalnego, normalizacji metrologii i oceny zgodności, zdrowia, turystyki i szeregu innych.

W świetle obrad Komisji i towarzyszącego jej Polsko-Mołdawskiego Forum Gospodarczego z udziałem polskiego i mołdawskiego biznesu. Szczególnie interesującymi obszarami współdziałania jest współpraca w dziedzinie odnawialnych źródeł energii (w tym biomasy), efektywności energetycznej, zielonych technologii, ochrony środowiska a także rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego (szczególnie przemysł cukrowniczy), w tym tworzenia rolno-spożywczych rynków hurtowych. Strona mołdawska jest zainteresowana skorzystaniem z polskich technologii i doświadczeń w tym zakresie i nawiązania ścisłej współpracy pomiędzy zainteresowanymi organizacjami gospodarczymi obu krajów. Istotny jest również proces rozwijającej się współpracy z Mołdawską Agencją ds. Efektywności Energetycznej.

W dniu 18 marca 2013 r. w Warszawie odbyło się polsko-mołdawskie seminarium dotyczące współpracy w zakresie energii odnawialnej i efektywności energetycznej. W przedsięwzięciu udział wzięli przedstawiciele Instytutu Energetyki Odnawialnej, przedstawiciele Polskiej Izby Biomasy. Swoje oferty i doświadczenia mogli przekazać delegacji mołdawskiej przedstawiciele polskich firm i organizacji. Strona Mołdawska reprezentowana była przez delegatów Agencji Efektywności Energetycznej Mołdawii, Funduszu Efektywności Energetycznej i innych.

Polska aktywnie wspiera aspiracje Kiszyniowa w zakresie integracji z Unią Europejską, czego wyrazem jest znaczna intensyfikacja wizyt polskich przedstawicieli wysokiego szczebla w RM. Od 2007 r. Mołdawia jest również beneficjentem polskiej pomocy rozwojowej, w ramach której realizowane są zarówno programy w zakresie modernizacji infrastruktury (tzw. „Program Małych Grantów”), jak również w dziedzinie współpracy między organizacjami pozarządowymi.

POTENCJALNE DZIEDZINY WSPÓŁPRACY

Perspektywicznymi obszarami współpracy gospodarczej są m.in. rolnictwo i przemysł spożywczy, ochrona środowiska, odnawialne źródła energii, termomodernizacja gospodarki, mała i średnia przedsiębiorczość.

Opracowano na podstawie danych z Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, 2014 r.

IZBY

- **Izba Przemysłowo- Handlowa Republiki Mołdawskiej** (*Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova*) www.chamber.md
- **Polsko-Mołdawska Rada Gospodarcza**

WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Republiki Mołdawii w Polsce

ul. Imielińska 1

02-710 Warszawa

telefon / fax: +48 22 646 20 99

telefon: + 48 22 646 55 07 – Sekcja Konsularna

e-mail: embassy@moldova.pl

www.polonia.mfa.md

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kiszyniowie

str. Grenoble, nr 126 A

MD-2019 Chișinău

telefon: (+373 22) 28 59 50; 28 59 60; 28 59 70

fax (+373 22) 28 90 00

e-mail: kiszyniow.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.kiszyniow.msz.gov.pl

CIEKAWOSTKI

- **Współpraca gospodarcza**
http://kiszyniow.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/wspolpraca_gospodarcza/
- **Mołdawia i Kiszyniów** <http://www.pk.org.pl/arttykul.php?id=16>
- **Film o Kiszyniowie** <http://vimeo.com/49120006>
- **Turystyka** <http://www.odyssei.com/pl/travel/moldawia.php>
- www.moldowa.pl

Oficjalna strona Republiki Mołdawii www.moldova.md/en/start

31 sierpnia – święto “Limba Noastră” – dzień języka (State Language Day)

Druga sobota października – Narodowy Dzień Wina

